

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ceremonien Van Den Heylighen Dienst Der Misse Bethoont Vyt De H. Schriftvre Ende De HH. Ovt-Vaders vande eerste 400. ende volghende jaeren

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1661

Tweede Waerschouwinghe.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34059

VOOR-REDEN.

E Er ick de voor-ghestelde materie beghinne, soo heeft het my ghedocht van noode te wesen, namelijk tot meerder verklarunghe, dat ick hier soude voor stellen twee korte Waerschouwinghen.

Eerste Waerschouwinghe.

I Ck en sal in dit Schrift niet disputeren, oft het broodt, ende wijn wesentlijck worden verandert in't lichaem ende bloedt *Christi*: Dit point (de wijle het een bysonder, ende groot tractaet vereyscht) en wil ick niet eens roeren; doch sal my te vreden houden met onse weder-partije t'overtuygen, dat noch ons Sacrificie, in't ghemeyn ghesproken, noch onse Ceremonien, die wy dies-aengaende gebruycken, superstitie zijn, oft Afgoderije, aenghesien dit alte-mael, in de H. Schrifture bekend is, oft vande HH. Oudt-vaders vande eerste 400. ende volghende jaren wordt aenghepresen.

Tweede Waerschouwinghe.

I Ck en wil hier mede niet disputeren, oft d'Apostelen haer Sacrificie, hebben *Misse* ghenoecht, oft niet; want daer is leer weynigh aen den naem gheleghen, als ghy maer de saecke selve en kont hebben: Ende ghenomen dat dit woordeken *Misse* byde Apostelen niet en hadde bekend gheweest, hier nyt en volght niet, dat
ons

ons Sacrificie verschillende is van dat van de Apostelen, oft dat de Apostelen gheen Sacrificie en hebbenghehad. Het eerste en volght niet, want, ghelijck een muer die heden wit is, morghen swart, ofte een man die heden Peeter heet, morghen Pauwels, daerom van wesen niet en veranderen, maer dies aengaende blijven de selve, alsoo kan ons Sacrificie in wesen, ende substantie het selve zijn met dat van de Apostelen, al hoe wel dat wy dat misschien eenen anderen naem gheven, als de Apostelen hebben ghedaen. Het tweede en volght oock niet, te weten, dat de Apostelen van gheen Sacrificie en wisten te spreken om dieswil dat sy misschien niet en wisten te spreken van dit woordeken *Misse*; want, 'tghene wy nu *Misse* noemen, dat noemden d'Apostelen in't Griex *Liturgia*, ghelijck wy hier nae sullen sien uyt *Schriftuer*, ende oock blijkt uyt de oude *Missen* van den *H. Marcus Euangelist*, de *HH. Petrus* ende *Jacobus* Apostelen, de welcke van haer worden *Liturgia* ghenoeemt: Noemt dan ons Sacrificie alsoo't u belieft, oft *Liturgie*, oft *Misse*, oft *Godes-dienst*, oft *Offerhande*, wy en sullen daerom niet vechten: Doch dit houde ick staen, dat onse weder-partije groot onghelijck heeft van te segghen, dat-men van gheene *Missen* en heeft weten te spreken, als over seven, oft acht hondert jaeren onbegrepen; contrarie blijkt soo klaer als den dagh, *eerst* uyt den *H. Telesphorus* over 1400. jaeren, den welcken seght: *Den Engheleschen Lof-sangh moet op-gheseydt worden in de*

Λειτουργία

b *Angelicus
hymnus Mis-
sarium in so-
lenniis cele-
brandus est,
Ep. ad omn.
fidel.*

c *Mansi in
munere, mis-
sam sacere
capi.... ama-
rissime flere,
& orare in
ipsa oblatio-
ne. Deum ca-
pi, ut subveni-
ret. lib. 1.
Epist. 13.*

solemniteyten der MISSEN. b Ten tweeden, uyt den
H. Ambrosius over ontrent 1300. jaeren: Ick ben,
seydt hy, ghebleven in den Dienst, ick hebbe begost
MISSE te doen .... ick hebbe begost seer bitterlijck te
weenen, ende Godt te bidden in de OFFERHANDE,
dat hy soude ter hulpe komen c. Laet ons nu komen
tot de bewijsen van onse aenghenomen ma-
terie.

HET